

MURASZOMBAT és VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárásai Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre 8 kor., fél évre 4 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:
BALKANYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felelős szerkesztő: **DR. CZIFRÁK JÁNOS.**

Főmunkatárs: **STERN HUGO.**

Kiadó:

A Vendéidei Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítorsor egyszeri hirdetésnél 60 fill. A sor duplán számít, ha benne aláhuzott szó van.

Nyitlitter sora 80 fillér.

A protestáns egyházak ünnepe.

Ezekben a vérzivataros napokban nagy idők nagy eseményéről emlékeznünk meg hálás szívvel mi protestánsok, sőt a magyar hazának minden fia, a felvilágosodásnak, az embermértóság diadalának minden barátja. A reformációnak emlék ünnepét ünnepejük. Folyó október hó 31-én ugyanis a 400 ik év merül el a mult tengerébe a reformáció születésének napja óta. A reformáció negyedik évszázadának alkonyán, s az ötödik évszázadnak küszöbén tekintetünk visszaszáll a négyszázados multba s képzeletünk elének állítja annak változatos képeit.

A mult könyvének, a világtörténelem lapjait forgatjuk, alig akadunk oly helyre, hol az élet különböző visszasságai, a romlások oly élesen tűnnek szemünkbe, mint éppen abban az időben, amikor a reformáció utat tört magának.

A verőfényes Itália földje a legromlottabb. Az egy igaz Isten tiszteletére épült templomokba bevonulnak és otthonossá lesznek a pogányistenek. Az egyház látható feje, a Krisztus földi helytartója a pogány képekben találja főgönyörűségét. A tudományt ugyanez a pogány szellem ejti hatalmába. Nemcsak egyesek, hanem egész társadalmi osztályok állnak egymással szemben, harcban. A felsőbbség csak elnyomni, sanjyargatni, zsarolni tud, védni az alattvalókat nincsen ereje. Az elnyomottak, a lélekben szegények hiába keresnek békét, megnyugvást, nem találják azt még a vallásban sem. Az istentisztelet merő külsőség, pusztá léleknélküli üres szertartássá fajul. Maga a bűnbocsánat is árucikké válik; Isten szolgálói kufarokká lesznek. Mindenütt a romlás, mindenütt a visszaélés, mindenütt a meghasonlás, a nyugtalanság, de leginkább az egyházban és az egyházzal szemben. Általános a vágyakozás valami új, valami jobb után. Reformáció az üdvözítő szabadtós jelszó mind-nfelé!

Csodálkozhatunk e ily viszonyok között, ha azon kalapácsütések hatásai, melyekkel Dr. Luther Márton 1517. október 31-én 95 tételét a wittenbergi vártemplom ajtajára kiszegte, ezek és ezek szívében találtak visszhangot, hogy meghallották azt pár napmulva az egész Németországban s pár hétmulva az egész keresztény világban.

Luthernek már ezen első fellépésénél határozottan kifejezésre jut a reformációnak alap gondolata, már a 95 tételben benne foglaltatnak a reformáció alapelvei. Kiolvashatjuk belőlük, hogy az ember önmérem nélkül, egyedül a hit által igazul meg Isten kegyelméből, hogy a vallás Istenben való élet, s az embernek személyes benső ügye,

amit kiki maga intéz, függetlenül mindenkítől, és hogy az egyháznak igazi, valódi kincse Krisztusnak szilárd evangéliuma. Ez a szilárd fundamentum, amelyen a reformáció hatalmas épülete felemelkedett, ez az a pont, amelyen Luther kimozdította az akkori világot. Es minél inkább tornyosultak előtte az akadályok, annál szilárdabb lett hite, annál erősebben verte vissza a támadásokat. Az előbb gyötrődő önmagával küzdő egyszerű szerzetes a hit harcosává lett, vevén az egyik kezébe az ige fegyverét, a másik kezében a hit köreivel építé a keresztény anyaszentegyházat.

Hirdeii, hogy az igazság kutatásának joga közös kincs, hogy mindenki olvashatja a szentírást és keresheti abban az igazságot. A jó cselekedetek helyett a hitet követeli, amely nem egyéb, mint az Isten kegyelmének kinyilatkoztatása a mi szívünkben, a amelynek a jó cselekedetek természetes következmények. Hirdeti, hogy hite által a keresztény ember, mindennek szabad ura, s nincsen senkinek alávetve, de a szeretet által mindenkinek készséges szolgálja, s mindenkinek alá van vetve.

Nem mondott új igazságokat, hiszen a szentírásban ez mind meg van. Az igazság ősi forrásából merítette mind azt, amit tanított. A kereszténység ősz tiszta alapjához akarta elvezetni az emberiséget. Megdöntötte a hierarchia uralmát; az egyház-kormányzatát megosztotta az összes tagokkal. Ami ma közkeletű szólásmód. emberi méltóság, Isten előtti, törvényelőtti, egyenlőség, szabadság, a gondolat vámentessége mind-mind a reformáció gyümölese.

A lelkiismeret szabadsága lett az előkészítőjévé a népek szabadságának.

Magyar hazánk történetében elég egy pillanatig Bocskay, Bethlen, Rákóczy küzdelmeire tekintenünk s meggyőződünk arról, hogy a reformáció nélkül, a protestantizmus nélkül alkotmányunkat is elvesztettük volna.

Az általános népnevelést a reformáció hirdette és valósította meg. Irodalmi téren a mi hazánkban a reformáció volt nagy hatással éppen a török rémuralom idején.

Es ha mi protestánsok számára nézve még ma kisebbségben vagyunk is, nem szabad felednünk, hogy igen nagy az a tér, amit a reformáció a különböző népek szívében elfoglalt.

Es ha napjainkban is még elmondhatjuk, hogy „a régi ellenség erő s esel ezre tör ellennük“ s új ellenségek közös oltárokat döngetnek, ugyancsak elmondhatjuk az Igét hagyják békével, mert úgy sem bírnak vele. Bátran s emelt fővel lépünk át az ötödik évszázad küszöbét, abban a biztos hitben s boldogító reményben, hogy az evangelium igazságain épült egyházunk

a négyszázéves küzdelemben megedzve és megerősödve újabb fényben és ragyogásban fogja folytatni diadalmas útját, újabb és újabb négyszáz év felé, az idők végtelenségéig, mert van bennünk élni hit, jog és erő, s mert erőre várunk nekünk az Isten!

Irta: **Luthár Adám,**
év. lelkész.

Ne feledkezzünk meg a kórházainkban ápolt sebesült katonákról!

A hadisegélyek felemelése.

A hadbavonultak családjainak segélyezéséről szóló új törvényjavaslat, amely most kerül a parlament elé, felemeli ugyan az eddigi segélyezések összegét, de nem olyan mértékben, mint az a lehetőséghez képest is kívánatos volna. Hogy még ez a megemelt összeg is csekélynek mutatkozik, annak oka nem egyedül a más háborus országok ilyenmü intézkedésével való összehasonlítása, hanem a magyarországi példátlan drágaság, amit torony-magasságra engedtek megnöni. Egyebekben úgy tudjuk, hogy a rendeletek alkalmat adnak a kivételhez helyzetek mérlegelésére is. Tehát minden attól függ, hogy hogyan kezelik majd a hatóságok ezeket a lehetőségeket.

Az új törvényjavaslat a segélyezéseket két részre osztja: kis- és nagyközsegekre és városi segélyekre. És a városoknál is különbséget tesz, mert Budapest, Pozsony, Fiume magasabb összegeket kap, mint a többi városok. A kis- és nagyközsegekben az új hadisegély a következő:

Az első családtag (feleség) részére	havi K 36
Két családtag részére együtt	>> 60
Három családtag részére együtt	>> 80
Négy családtag részére együtt	>> 100
Öt családtag részére együtt	>> 115
Hat családtag részére együtt	>> 130
Hét családtag részére együtt	>> 145
Nyolc családtag részére együtt	>> 160
Kilenc családtag részére együtt	>> 175
Tíz családtag részére együtt	>> 190

A városokban a következő:

Az első családtag részére	havi K 42.—
Két családtag részére együtt	>> 71.—
Három családtag részére együtt	>> 95.—
Négy családtag részére együtt	>> 118.—
Öt családtag részére együtt	>> 135.—
Hat családtag részére együtt	>> 150.—
Hét családtag részére együtt	>> 165.—
Nyolc családtag részére együtt	>> 180.—
Kilenc családtag részére együtt	>> 195.—
Tíz családtag részére együtt	>> 210.—

Budapesten, Fiumében, Pozsonyban:

Az első családtag részére	havi K 48.—
Két családtag részére együtt	>> 82.—
Három családtag részére együtt	>> 110.—
Négy családtag részére együtt	>> 136.—
Öt családtag részére együtt	>> 155.—

Tisztelettel kérjük az előfizetés szives megújítását.

Hat családtag részére együtt	>	>	170.—
Hét családtag részére együtt	>	>	185.—
Nyolc családtag részére együtt	>	>	200.—
Kilenc családtag részére együtt	>	>	215.—
Tíz családtag részére együtt	>	>	230.—

Lakbérsegélyt ezental csak azok kapnak, akik bérelt lakásokat használnak. Ez a lakbérsegély a községekben a hadisegély 15, városokban 25, Budapesti Fiume és Pozsonyban pedig 40 százaléka.

A hadisegélyek megállapítását, ott ahol lehet, bizottságok fogják elvégezni. A segélyezésről szóló törvényjavaslat a parlamentben sürgős tárgyalás alá kerül.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

H I R E K.

— **Kitüntetés.** A legfelsőbb hadvezetőség Gorza Antal battányfalvai lakos főhidásznak az ellenség előtt tanusított bátor magatartásáért a bronz vitézségi érmet adományozta. Skricez István mátyásdombi népfőlkelő tűzer a bronz vitézségi érmet kapta. Horváth Iván murahalmosi népfőlkelő tűzer az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartása elismeréséül az ezüst vitézségi érmet kapta.

— **Helyettesítés.** Luthárné, Fliszár Sári polgári iskolai tanárnő egészségi okokból szabadságra ment, helyettesítésével a tanfelügyelő Gábris Mária polgári iskolai tanárnő bízta meg.

— **Haza orosz fogságból.** Október hó 3-án Sasnitzből elindult kórházvonattal 36 kicserél rokkant magyar hadifogoly érkezett meg Leitmeritzbe. Köztük van járásunkból Jalsovecz András 20. honvéd és Szmodics Ferenc szintén 20. honvéd gyalogosok, akik már közelednek a rég nem látott szülőföldjük felé, ahol oly régóta értük aggódó családjuk már oly nehezen várja őket.

— **Kinevezés.** A postaigazgatóság Titán János kisszombati lakost a ferenclaki postához postamesterré nevezte ki.

— **Lesz zsir és olcsó hus.** A mai nehéz időkben aligha adhattunk volna sorainknak hangzatosabb címet ennél, mert ez a cím ma mindnyájunk érdekfűdésére számíthat és amit e rovat alatt a közönségnek írni tudunk, meg vagyunk győződve azt a közönség elismerésével is fogadják. Horváth Pál főszolgabíró nagy igyekezettel látott hozzá, hogy a muraszombati lakosság zsir és hus szükségletét kielégíthesse és e végből hosszas tárgyalások után sikerült a helybeli mészárosokkal és a marhakereskedőkkel oly előnyös megállapodást létesítenie, hogy nyugodtan állapíthatjuk meg, hogy a közönségről a hus és zsir beszerzés gondjai eltűntek és a főszolgabíró ur közbenjárása folytán ez a kérdés az adott viszonyokhoz képest igazán méltányosan rendezetnek tekinthető. A tárgyalások eredménye az, hogy november 1-től fogva a szegényebb lakosság Fliszár mészárosnál a borjúhús és marhahús kilójáért 6 koronáért fogja megkapni, viszont ugyanazon időponttól kezdve Dobrainál a sertés hústól 8 korona árban lesz bárki által vásárolható. Mindazok, akik sertést nem hizlalnak, zsirszükségletüket is beszerezhetik,

amennyiben jegy ellenében maximális áron november 1-től fogva ki-ki kaphat szalonát Dobrai mészárszékeiben. Mindazok, akik tehát szalonára igényt tarthatnak, feltéve, hogy sertés hizlalással nem foglalkoznak, jelentkezzenek tehát a körjegyzőnél, ahol a szükséges szalona jegyek a rendelkezésre álló szalona mennyiséghez képest turnusonként kilesznek adva, úgy hogy megfelelő sorrendben mindenki zsirhoz tud majd jutni. Jelentkezni már most lehet a jegyzőségnél. Itt jegyezzük meg, hogy a főszolgabíró urnak sikerült a muraszombati járás lakosságának burgonya szükségletét is a járásban biztosítani és a burgonya szétosztás már a muraszombati körjegyzőségél meg is történt, ahol mindenki, kinek burgonyára csak szüksége volt, igazán szép válogatott burgonyát kapott humanus árban. A káposzta érkezése is jelezve van, úgy hogy ha ezen felül a szükséges szén mennyiség is kellő időben megérkezik, akkor igazán megnyugvással nézhet Muraszombat lakossága a nehéz téli napok elé, mert más községekben bizony még a lakosság nagy és nehéz gondok előtt áll az ellátás tekintetében, addig most már Muraszombaton az elsőrendű szükségleti cikkek oly mértékben vannak biztosítva, hogy hiányt itt aligha fog valaki szenvedni.

— **Meghosszabbított vasuti elő munkálati engedély.** A kereskedelmi minisztérium leirathat értesítette a vármegyét, hogy a dunántúli helyiérdekű vasut igazgatóságának Alsólendva, Muraszombat, Radkersburg szakasza kiadott előmunkálati engedély idejét egy szentével meghosszabbította. Ezzel egyedül a vasut építési ügye mint jól tudjuk nem megy előre, itt volna tehát az ideje annak, hogy a vasut építése érdekében a szükséges előmunkálatok megtétezenek, nevezetesen a részvénytöke lejegyzésére gondolunk, mert soha alkalmasabb idő nem volt arra, hogy a nagy pénzzel rendelkező népet és vidéket ezen igazán elsőrendű közgazdasági ügy érdekében adakozásra és áldozatkészségre lehesen bírni. Kitudja nem szalajtuk-e el most az e szempontból mindenestre legjobb alkalmat, amelynél jobb és alkalmasabb tökegyűjtésre sosem volt és nem is lesz. Az építés dolga természetesen a békés időkre tartozik, most csak az anyagi erők előteremtéséről lenne szó, erre pedig itt van a legkinálkozóbb alkalom.

— **Vadászok a közönséget.** A szombathelyi vadásztársaság legutóbb egyhangu határozattal kimondotta, hogy vadászszákmányát nem fogja a városból elszállítani, hanem a szombathelyi piacon fogja értékesíteni. Elhatározták, hogy a vadat maximális áron fogják értékesíteni és a befolyó jövedelem 5 százalékát jötekonycélra fogják adni. Remélhető, hogy Muraszombat vadászai is első sorban a közég lakosságának elhatására fognak gondolni és ezzel a közlelemzés hajait enyhíteni fogják.

— **Az államvasutak új személydijszabása.** November elsőjén lép életbe az államvasutakon az új felemelt személydijszabás, amellyel egyidejűleg felemelik a podgyászszállítási díjakat is. A tarifaemelés általában százhus és hetven százalék között mozog, a nagyobb mérvű emelkedés az előkelőbb kocsiosztályoknak jutva. A drágulás legjobban a párnázott kocsiosztályokat érinti. Az elsőosztályú menetjegyek ára a gyors- és személyvonatoknál egyaránt százhus százalékkal lett drágább. A második osztály gyorsvonatoknál száz, személyvonatoknál pedig nyolcvan százalékkal

drágult meg. A jövőben szélesebb keretben bevezetni szándékolat gyorsvonatu harmadik osztály utazási díja nyolcvan-nyolcvan százalékkal emelkedett. Viszonylag a legkíméletesebben a személyvonatu harmadik osztállyal bántak el, melynek árát az összes relációban cerekben hetven százalékkal emelték fel. Megdrágultak természetesen az éves és fél éves bérletjegyek árai is. Ezental az egészes bérletjegyek ára: első osztály 3200, második osztály 1800, harmadik osztály pedig 1000 korona; a fél éves jegyek ára 2300, 1300 és 720 korona. A havi bérletjegyek ára az általános menetdíjemelés arányában emelkedett. Változtatlanul csak a közgazgatási tisztviselők, állami alkalmazottak és katonai havidíjasok 30 lapsos kedvezményes áru jegyfuzetei, továbbá a vasuti alkalmazottak számára kiszolgáltatni szokott önköltségi jegyek, valamint a havi tanuló bérletjegyek és a munkás heti bérletjegyek árai maradtak. Amint látható, a kereskedelmi kormány a menetdíjemelésnél bizonyos szociális figyelemmel igyekezett az utazás megdrágításának hatását ellensúlyozni. Megfelelően megdrágult a személyszállító vonatokhoz feladott podgyász és expresszáru szállítása is. Ezek drágulása 30 és 50 százalék között mozog.

— **Fehérneműt a hadseregnek.** A hadvezetőség ismét a magyar társadalomhoz fordul meg pedig fontos kérdésben, a hadseregnek fehérneműre van szüksége. A készletek fogyóban vannak, az anyagok feldolgozása a munkashiány következtében meg vannak nehezítve úgy, hogy a fehérnemű szükséglet gyors kielégítését csak az ország lakossága biztosíthatja. A honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala országos akciót indít a fehérneműek gyűjtésére. Szinre és minőségre való tekintet nélkül minden textilterméket szivesen fogad, a fősúlyt azonban a vászonneműekre fekteti. A gyűjtés módozatait a Hadsegélyző Hivatal falragaszok és hírlapok útján legközelebb közölni fogja. Addig is mindenki gondoljon a fronton küzdő hősekre, a kórházak betegeire és készítsse elő szeretettel nélkülözhető fehérneműt.

— **Kiszurta a felesége udvarlójának szemét.** A egyhelyi uradalomban, vasárnap véres boszút állt egy öregember fiatal feleségének udvarlóján. Andricsek Károly gazdasági felügyelő fiait feleségének Kúza József uradalmi gazda udvarolt. Az asszony szivesen látta udvarlását, ami nagyon bántotta Andricseket. Az elmúlt vasárnap délután az asszony elment udvarlójával a korcsmába. A férj hirtelen hazá az asszonyt, de az nem hallgatott rá. Fíjtel tájt ment csak haza a mulatságból. Hazájá kísérte az udvarló. A lakás ablaka alatt kihívóan beszélgettek, viháncoltak, hangosan kacagtak. A férj felebredt a zajra s mikor ezt észrevették, énekleni kezdtek. A felbuzult férj kirohant s az udvarlóra támadt. Szóvalált keletkezett köztük, melynek hevében a férj késsel kiszurta Kúza József szemét. A pörüljárt udvarlót beszállították a muraszombati kórházba, Andricseket pedig feljelentette a csendőrség súlyos testi sérítés büntetése miatt.

— **Örlési tanusítványt hamisított.** Czipóth János vaspolnyi lakos júniasban öröltetni akart, de többet mint amennyi gabonára az örlési tanusítvány neki ki volt állítva. Előadása szerint kereste a bírót, hogy az örlési tanusítványt több gabonára helyesbítse, de mivel azt nem találta otthon, fogta magát s az örlési tanusítvány számaint maga igazította ki, még pedig többre, mint amennyi neki járt volna. E javítgatás közokirhatamisítást képez s a törvényszék Czipóthot e miatt egy havi fogházra ítélte. Az ítélet jögerős.

— **Felhívás.** Mártonhely községben Sinkécz Mátýás és Hochhoffer Ágnes szülöktől 1881. évben született, ugyanottani illetőségű Sinkécz Árpád, — Zsidahegy községben Krányecz János és Fliszár Zsuzsa szülöktől 1881. évben született

ugyanottani illetőségű Kozár Alajos, — Karlovac községben Berger Albert és Kapfinger Franciskától 1881. évben született muraszombati illetőségű Berger Vilmos távollévő hadköteleseket felhívom, hogy utószorozásuk végett személyesen vagy írásban különbeni következmények terhe mellett mielőbb jelentkezzenek. Muraszombat, 1917. október hó 25-én, Horváth Pál főtisztgábró.

— **Segélyezés.** Öv. Bagáry Ferenczné muraszombati (Bokor-utca) lakos, nagy nyomorban lapunk utján kéri az irgalmas emberek támogatását.

— **Benkő sorsjegye . . . ?** Köztudomásu, hogy a nagyközönségnek sok millió koronát fizetett ki eddig a hirneves Benkő Bank és valószínű, hogy az új m. kir. osztálysorsjátékokban is kedvezni fog a népszerű bankház veivének a szerencse. A november 10-én kezdődő sorsjátékokra a sorsjegykészlet kevés, miért is kérjük a n. é. közönséget, hogy a megrendeléseket postafordulattal sziveskedjenek beküldeni Benkő Bank részvénytársaságnak Budapest, Andrásy-ut 60.

— **Örizzük meg hősi halált halt kedveseink emléket:** A hosszú háború, sajnos, majd minden családból kiragadott egy-egy hősi halált halt kedves hozzátartozót, kinek emlékére szivesen áldoz mindenki. Hősi halált halt hozzátartozója arcképét mindenki kegyelettel őrizi s annál szivesebben teszi ezt, ha egy alkalmas, díszes, a lakást is díszítő fényképtartó keretbe helyezheti a dicső halált halt hős arcképét. E keretbe bármilyen meglevő arcképet elhelyezhető, s díszes, szép kivitelű (fekete moiret alapon, ezüst nyomással) a megható gyász ünnepélyes jellegét viseli magán. Kapható: Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat.

— **Olvasza „AZ EST”-et,** ha mindenről informálódni akar. AZ EST riportjai mindig kimerítik a nap eseményeit, mert AZ EST mindent megír és mindenről tud, ami közérdeklő. AZ EST munkatársai mindenütt ott vannak, ahol esemény történik, hogy a lehető leggyorsabban és a személyes meggyőződésen alapuló pontossággal irhassák meg tudósításaikat, az ország minden részében és a külföldön pedig olyan szervezett tudósítógárdára látja el a hírszolgálatát, amelylyel szemben a világ legelső lapjai is elismeréssel vannak. Ez a magyarázata annak, hogy az egész világ sajtója naponta sokszor hivatkozik AZ EST-re, mint forrásra, közli tudósításait és táviratát, azzal a biztos tudattal, hogy AZ EST citálásával már a hitelesség helyéget is rányomta a közleményre.

— **Elűnt katonák nyomozása:** A cs. és kir. közös hadügyminisztérium, a magy. kir. honvédelmi minisztérium és a Magyar Vörös Kereszt Egylet hozzájárulásával és támogatásával a budapesti »Tudósító Iroda« mult év december óta »Katonanyomozó-Jegyzék« címmel lapot ad ki, amely kizárólag az elűnt katonák felkutatását célozza s a kutatás sikerességének előmozdítására sok kereset katoná arcképét is közli. A lap — melynek élén gróf Batthyány Lajos és gróf Hadik-Barkóczy Endre főmegbízottak állanak — havonként kétszer jelenik meg legalább 15,000 példányban és az összes csapatteknek a hártérre és a front mögött, az összes kórházaknak Magyarországon és Ausztriában, valamint a hadifogságból hazatért rokkant katonáknak hivatalból ingyen küldeti meg. A lap felelős szerkesztője B. Virág G. Géza. A kutatások közlési feltételei meg tudhatók a »Katonanyomozó-Jegyzék« szerkesztőségében és kiadóhivatalában (Budapest, IV., Váci-utca 38. I. emelet.)

— **Új könyv.** Szentmártoni Darnay Kálmán: Gismár a magyar könyvpiac legérdekesebb regénye! A Gismár az első magyar nyelven írt óskori regény, mely oktatja és kedvesen szórakoztatja olvasóját. Ára fizve 3 korona, díszes vászonkötésben 4 korona. Kapható Balkányi Ernő könyvkereskedésében Muraszombat.

Közigazgatás.

Répalével, nyenyte és törköly.

A címben említett szükségtakarmányokról most kell gondoskodni. A répalévet akár a gyökérrel együdben, akár válamivel előbb szedhetjük. Frissen is lehet etetni, de nagyobb részét el kell tenni télre. A szőlővenyigét lombjával együtt most kell levágni és vagy megszáritani, vagy elverelni. A szőlőtörkölyt kár volna azon frissen föletetni. Abból előbb pálinkát főzünk, azután etetjük föl; illetve eltartjuk etetési célokra.

A répalévet megszáritani bajos. Kisebb mennyiséget frissen feletetünk valami száraz takarmánnyal (polyva, szecska) keverve. Elverelni csak nagyobb, legalább 10—15 holdas terület természetét érdemes. Verem helyett különben még inkább lehet ajánlani a kazalozást, mint ahogyan a cukorrépafejet is szokás. A kazal szélessége 4—6 méter lehet és egyenes, erős tipratás mellett mintegy két méter magasság rakjuk, azután 60—70 centiméter vastagon beföldeljük. Ha mégis veremben akarjuk eltartani, ásnak lehetőleg meredekfalú 2 fél 3 méter széles és 1 fél méter mély vermet. Annak fenekére szalmát, szecsakázott vagy tépett kukoricaszárat terítünk 25—30 centiméter vastagon. Ez a levélből kiszivárgó nedvet felszívja. A vermet nemcsak sziníg töltjük, hanem 50—60 centiméterrel azon felül. Ezután 60—70 centiméter vastagon beföldeljük. Természetesen erősen kell tipratni, különösen a széleket, a verem falainál. Legjobb a terhes szekereket a rakáson keresztülfajrni. A levelet magában is el lehet tenni, még jobb azonban más takarmánnyal, például tépett kukoricaszárral rétegezni.

A répalével sok oxálsavas sót tartalmaz, ezek pedig egyrészt hasmenést okoznak, másrészt megtámadják az állati szervezet csontanyagát és csontporhanyóságot idézhetnek elő. Ennek ellensúlyozására némelyek azt ajánlják, hogy hűtsünk rá krétát. Ezt azonban ne tegyük, mert a kréta csak fokozná a hashajtó-hatást és a csontporhanyóságot ellen sem nyújt kellő védelmet. Ellenben igen ajánlható foszforosavas mész (takarmány-csontliszt) etetése. Ebből egy számos szarvasmarhára 40 grammot lehet adni. Ezzel a fenti bajoktól mindenestre enyhíteni fogjuk.

A szőlővenyigét legjobban most hamarosan lombbal együtt levágni úgy, hogy a tőkeken csak mintegy 30—40 centiméteres csomok maradjanak. A levágott lombos venyigét kis csomókba kötve megszáritani is lehet, de szecsává vágya, akár magában, akár répalével vagy más takarmánnyal rétegezve, elverelni is lehet. Megjegyzendő, hogy az elvermelésnél igen erős tipratást kíván. Sem ezt, sem a répalévet nem szükséges és nem is tanácsos sözni, mert a leszivárgó lével együtt sok só veszendőbe megy.

A szőlőtörkölyből ebből pálinkát főzünk. A kazánból kivett forró törkölyt közönséges szőlőprezen kisse kiszajtoljuk, hogy a hashajtó hatású borkó egy részét eltávolítsuk belőle. A kibűt törkölyt részben azonnal lehet etetni, részben pedig újból kádákba tiporva és leszörözve, elteszük. Főletetésével azonban sokáig ne késlekedjünk. A törkölynek legtáplálóbb része a magvak. Ezeket azonban csak úgy emésztjük meg az állat gyomra, ha megdaradjuk. Ezért a törkölyt tanácsos oly daráló hengerek között áttereszteni, amelyek a magvakat összeroppanják. A mai súlyos körülmények között különben érdemes volna a kiszajtott törkölyből a magvakat kiostálni, ezeket darálva föletetni, a törköly egyéb részeit pedig elverelni.

— **A takarmányrépa lefoglалása és maximálása.** A hivatalos lap október 18-iki számában jelent meg a kormány rendelete, mely a takarmányrépa-

termést zár alá veszi. A termelő a saját gazdasági szükségletére való készletet szabadon felhasználhatja a terméséből, de a többivel nem rendelkezhetik szabadon, hanem azt csak a Takarmányforgalmi Részvénytársaságnak adhatja el. A földmivelési vagy a közlekedési miniszter elrendelheti a termésfőlöszög zár alá vételét. A takarmányrépa adásvételére a rendelet megjelenése előtt kötött szerződéseket csak a Takarmányforgalmi Részvénytársaság jóváhagyásával maradnak érvényben. A takarmányrépa maximális ára tiszta súlyra métermázsánként 12 korona. Ez ár magában foglalja a rakodóállomáshoz való szállítás díját is. A magrépa árát a földmivelési miniszter külön állapítja meg. A rendelet október 18-án lépett életbe s e naptól kezdve csak a Takarmányforgalmi Részvénytársaság bizonyos vásárolhatnak takarmányrépát. A rendelet áthágását a szokásos hat hónapi s 2000 koronájú terjedhető büntetéssel s az áru elkobzásával büntetik.

— **A fuvardíjak megtérítése a beszállított törköly és cefre után.** Minden központi szeszüzde vállalkozója tartozik a szilva, szilvacefre, szőlőtörköly, borseprő vagy egyéb termék beszállítása alkalmából, melyre a központi szeszüzdeknek kizárólagos főzési joga van a felmerült fuvarköltséget is az elhozott termék árával együtt megfizeni. A fuvarköltséget, külön megállapítandó kivételes esetektől eltekintve, mindig az illető község központjától (községvezető) a központi szeszüzdeig, vagy a legközelebbi beváltó-állomásig, illetve a feladási hajó- vagy vasutállomásig kell a központi szeszüzdeknek megtéríteni. A szállítási költséget kilométerenként és métermázsánként kell arányosan az egész szeszüzdekre körzetre megállapítani. Ha erre nézve a hatóságok megfelelő fuvardíj-rendelése még nem intézkedett volna, úgy a termelő és a központi szeszüzde vezetősége együttesen kérhetik a pénzügyigazgatásnál a fuvarköltségeknek az egész főzési időnyre való megállapítását.

— **Egy lentii gépész praktikus találmánya.** A modern földmívelés kérdésének megoldására igen elmés és praktikus s a gyakorlatban teljesen bevált egyprepszerű gőszántógépet készített a lentii (Zalamegye) uradalom főgépész, Bojtór Lajos. A találművelés terén különösen a háború óta felmerült nehézségek, így az emberi és igavonó erő hiánya adták meg Bojtórnak az impulzust ahhoz, hogy egy olyan találmányt létesítsen, amely a találművelést megkönnyíti és jóval gyorsabbá teszi. A találmány abból áll, hogy Bojtór a gazdasági csepplökombóilt úgy alakította át, hogy azzal a gazda nemcsak csepelhet, hanem ha a csepést elvezette, a gépet mint kiténő szántógépet állíthatja munkába. A gép, mint egyprepszerű szántógép működik s a megmunkálendő területen csak a találművelés eszköz jár, éppen úgy, mint a kétgéprepszerű szántógépénél, minél fogva egy második gőzgép beszerzése feleslegessé válik s ezzel nemcsak horribilis összeget takarít meg a gazda, hanem fele annyi személyzet és szén kell hozzá. Bojtór találmánya a lentii uradalomban állandóan működésben van s akik látják, nem győzik a praktikusságát eléggé dicsérni. A találmányt Bojtór szabadalmaztatta s ez irányban már meg is tette a szükséges lépéseket. Szakértő körökben Bojtór találmányának nagy jelentőséget tulajdonítanak s annak szép jövőt jósolnak.

Rendelje meg lapunkat a hártérben levő férje, fia, testvére, rokona stb. részére. Nagy örömmel szerez nekik. **Lapunkat a tábori posta rendszeren kézbesít!**

A szerkesztésért felelős: **Dr. Vályi Sándor.**

Üzlethelyiség

lakással együtt azonnal is
bérbeadó Felsőlendván.

Bővebb felvilágosítást ad a felső-
lendvai **Szécheny-uradalom**
intézősége Felsőlendván Vasm.

VIGYÁZZON

egészségére!

Megbízható és jöminőségű nikotinmentes
cigaretta-hüvelyeket

csakis **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papírkereskedé-
sében Muraszombatban szerezhet be.

— Tagdíj befizetés A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyesülete muraszombati fiókjának vezetősége ez uton kéri fel tagjait, hogy nyugdíj járulékaikat minden hónap

első vasarnapiján délután 2—3 óra között az állami elemi népiskola osztálytermében fizessék be. Minden tagnak felebaráti kötelessége ösmerősei körében ezen humánus egyetlnek messze kiható jótékony működését ismertetni.

Könyvujdonságok a megjelenés után azonnal kaphatók, ugyszintén Olesó Jókai — Modern Könyvtár — Magyar Könyvtár füzetei raktáron nagy választékban. — **Balkányi E. Muraszombat.**

Hornyolt cserép lapos cserép faltégla

kapható

BILLISICS J. UTÓDA

KOVÁCS FERENCZ

gőztéglagyárában

Zalaegerszeg-Ola.

Interurban telefon . . . 41. szám.

Távíratcim: Kovács gőztéglagyár.

Szállítás bármely állomásra.

35 dekás

tábori dobozok

kaphatók

Balkányi Ernőnél

Muraszombat.

Pergamentpapír

befűtött bekötéséhez. elsőrendű minőség.
Kapható: **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papírkereskedésében **MURASZOMBAT.**

Tyuk, pulyka és lud

toll

fosztott és fosztatlan
állapotban, osztályozva
különböző és jutányos áron kapható

Pollák Zsigmondnál

VASHIDEGKUT. Vasmegeye.

A t. Vendéglős uraknak

figyelmükbe ajánlom, hogy a
legjobb minőségű s legszebb

papír-szalvétát

legolcsóbb árban szállítom.

Balkányi Ernő Muraszombat.

== VASVÁRMEGYE ==
== LEIRÁSA ==

népszerű füzetecske iskolai és magán cébra,
a vármegye több iskola III. osztályába
bevezetett tantárgya. ára 20 fillér. Kap-
ható **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papír-
kereskedésében, Muraszombatban.

Előfizetők ingyenes
hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetők ingyenes
hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-,
liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg-
és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő
raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefánt”-hoz.

LOBRAI JÁNOS nagy vendéglője

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipész.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-,
liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg
és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JÓZSEF épület- és butorasztalos.
Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb be-
vásárlási forrás. Fő utca.

HEIMER IGNÁC deszka-, faszén-, mész-,
cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

HIRSCHL ANNA fűszer kereskedése és kész férfi
ruharaktára a vasút állomás mellett.

PLACSEK VENCEL órás és aranyműves
Muraszombat.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecs-kavagó
gépek árusítása

NADAI JÓZSEF

bornagykereskedése, Gróf Szápártó utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

FLISZÁR JÓZSEF vendéglős.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész,
cement és eternit pala árusítás.

KOFJACS FERENCZ épület- és műlakatos
kerékpár javító.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár
varrógép-, kerékpár és mindennemű gazda-
sági gépekben

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJOS épület- és műlakatos,
kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely.
Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JÓZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester
Szombathely,

GROSZ SAMU vendéglős Urdomb.

SIFTAR ISTVÁN vendéglős Palmafa.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Síp-u. 5.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SAVEL JÁNOS vendéglős Kisszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMEY JÓZSEF vendéglős Felsőlendva.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Martonhely.

Nyomatott Balkányi Ernő gyorsajtóján Muraszombatban.